

Eines de llengua

POTENCIEM LA LLENGUA ORAL A INFANTIL I AL CICLE INICIAL:

Cada dia les estones de ... EI. i CI.

Catalunya, estiu 2020

ÍNDIX

RESUM.....	3
Tot depèn dels fonaments	3
I de matemàtiques?	5
POTENCIEM LA LLENGUA ORAL A INFANTIL I AL CICLE INICIAL	5
Temporització	5
Les rutines socials.....	6
CADA DIA LES ESTONES DE ... (activitats per l'EI i el CI)	7
Cada dia una estona per: (activitats prioritzades i sistemàtiques)	7
Tres o quatre cops a la setmana: (activitats prioritzades).....	8
L'estona del conte.....	8
Anotació complementària.....	9
Alumnes amb la motxilla personal de llengua escolar força buida	9
Proposta de joc:	10
Presentacions i explicacions diferents	10
L'estona de la cançó	10
L'estona de la poesia	11
Els 10 o 15 minuts de detectius experts en la llengua	12
Resum:	13
L'estona dels trencaclosques	14
L'estona de la motricitat fina: l'espai artístic	15
Més possibilitats per aquest espai.....	16
Quan cal una ajuda diferent	16
L'estona del joc simbòlic, una eina amb moltes possibilitats	16
L'objectiu	17
Donar significat al llenguatge.....	17
L'adult juga amb l'alumne	17
El racó matemàtico-científic.....	17
L'estona del joc (complement setmanal).....	19
Reflexions finals	19
Cloenda.....	20

RESUM

Tot depèn dels fonaments

Un edifici fort i resistent només és possible si disposa d'uns bons fonaments, el mateix ens passa en la formació de les persones, els millors objectius només són possibles si hi ha uns bons fonaments.

El nombre d'alumnes que comencen l'escolaritat amb un bon domini del català no és pas gaire elevat, però resulta que la llengua oral escolar els és indispensable, per tant, en bona lògica pedagògica, si la llengua oral escolar els és indispensable és de suposar que serà una capacitat que es treballarà molt i de forma prioritzada, però no és així, no se sol treballar gaire, per ser més exactes, molt poc, perquè ja es dona per suposada i es considera que la mainada la va adquirint, com qui diu per ciència infusa i, per tant, no cal que l'escola hi dediqui gaire temps.

El resultat és que, al llarg de tota l'escolaritat, la majoria de la mainada és portadora d'una motxilla de llengua oral escolar esquifida i escardalenca, i que quasi bé no els permet superar el nivell lllindar de comunicació, i sembla que ningú se n'adoni que afecta negativament, i de forma directa, la comprensió i l'expressió oral i escrita, i la comprensió lectora, i així és molt difícil entendre i participar en el que es fa a classe. El resultat és una escolarització desaprofitada.

En comptes de donar com a bo el nivell lllindar i suposar que, per ciència infusa, ja aniran ampliant la seva motxilla personal de llengua oral escolar, el més lògic seria que quan un infant entra a l'escola, aquesta, procurés potenciar-la i ajudar-lo a anar-la omplint cada dia, a tothora, però de mica en mica, i habitar-lo a escoltar molt i molt, i a parlar encara més, a cercar, a ampliar, a ser curios i tafaner, a preguntar molt i molt, i a explicar-se encara més, fent com una roda amb l'escoltar i el parlar.

En canvi, **l'escola i tot el sistema educatiu estan centrats en potenciar l'escriptura, com si fos possible el que és impossible, perquè és impossible escriure si no es disposa d'una rica i ben farcida motxilla de llengua oral i d'unes estructures lingüístiques ben fonamentades.** És cert que aprenen a escriure quatre paraules que fan la felicitat de mestres, pares i avis, però que serveixen per emmascarar la realitat, perquè, per a la majoria de la mainada, allà s'esgota la seva potencialitat escriptora, i el que acabo de dir també serveix per a la lectura, i només ho superaran els més ben dotats per a les tasques escolars o els qui tenen un clar suport familiar, la resta, van fent a peu coix.

Segur que més d'un docent s'ha estranyat que digui que no es treballa l'oralitat de forma sistemàtica i prioritzada, però, malgrat les aparences, és cert. De fet, jo els diria que es pensen que es treballa. Als qui dubten del que afirmo els demano que ho comprovin durant una setmana, cronòmetre en mà. ¿Quantes estones passen la mainada de P3, P4 i P5 amb un llapis, una pintura o un retolador a la mà, i quantes en passen escoltant o explicant contes, cantant cançons i ballant-les, aprenent poemes i recitant-los davant dels companys, explicant el que porten posat, el que porten per esmorzar, per berenar, i si els agrada, o què hi ha al dibuix que acaben de fer amb pinzells i quins colors hi ha, o assajant i fent teatre, o explicant què han fet al pati, o si

estan contents o tristois i perquè?,... i s'adonaran que la prioritització no és la llengua oral, sinó l'escriure, el copiar, el resseguir i els retoladors amunt i avall (tot plegat, poca cosa té a veure amb l'oralitat).

Per tant, aquesta proposta es fa partint de la base que cal que l'escola prioritzi sistemàticament tot el que faciliti i proporcioni, a TOTS els alumnes, molts models d'expressió oral en català i la possibilitat de fer-los servir de forma continuada, de tal manera que la seva motxilla personal de llengua oral escolar sigui cada dia més plena.

A través de senzilles d'activitats diàries que dominen tots els mestres, com són:

- els contes,
- les cançons,
- els poemes,
- una estona de reflexió sobre la llengua,

conjuntament amb la que la mainada pot fer tota sola, però ben acompanyada, com:

- fer trencaclosques,
- al racó artístic dibuixant amb pinzells o treballant amb fang o plastilina, ...
- al racó del joc simbòlic ...
- i, des de P4 en endavant, afegint-hi el treball diari de la llengua, conjugant l'oralitat, la consciència fonològica, la lectura i l'escriptura (sense que calgui que escriguin, efecte mirall),

amb tot plegat, és quan s'està potenciant clarament la llengua oral escolar de TOTS els alumnes, i se'ls va preparant per a la lectura i l'escriptura, i es fa sense que calgui fer-los escriure.

La potenciació de la llengua oral escolar i d'altres aspectes fonamentals els permetran disposar, quan arribi el moment adequat, de les eines necessàries per assolir una lectura eficient i un elevat nivell de comprensió i d'expressió oral i escrita.

La llengua oral escolar és l'eina fonamental que els ajudarà a entendre allò que escoltin, comprendre el que llegeixin i expressar-se en català, oralment i per escrit, de forma socialment correcta. L'adquisició d'un sòlids fonaments depèn, bàsicament, de la llengua oral escolar.

És cert que hi ha la possibilitat que pugui semblar que no hi ha gaire activitats específiques per al CI, però encara que la tendència dels centres sigui la de procurar que el P5 s'assembli al primer, a la proposta és al revés, el primer es considera una continuïtat del P5, perquè fent-ho així permet que tota la mainada vagi al seu ritme, no es perjudica per a res els de ritmes més ràpids, sinó que continuen la seva progressió de forma tranquil·la, i els més lents tenen prou temps per anar madurant sense la imposició, poc respectuosa, que pressuposa la pressió continuada per escriure i llegir de seguida, senzillament, tots continuen omplint la seva motxilla personal de llengua oral escolar i s'encaminen, a diferents ritmes, cap el domini de la lectura i de l'escriptura, i a aquells a qui els cal poden treballar les habilitats i les capacitats que els

portaran, arribat el moment adequat, a germinar en el món de la lectura i a les beceroles de l'escriptura.

No hem de patir perquè n'hi hagi que vagin una mica més lents, però, això sí, no és bo pensar que ja n'aprendran i que no cal fer res, perquè si volem que puguin germinar cal anar-los preparant de forma sistemàtica i prioritzada, o sia, diàriament.

És important que, per al Cicle Inicial, a aquesta proposta s'hi afegixin totes les possibilitats d'activitats que els han d'acompanyar en el camí cap el domini de la lectura i les beceroles de l'escriptura, o sia, **cal que tota la mainada, que estigui a punt, llegeixi cada dia una estona amb la mestra (minut d'or) i que es procuri lligar la lectura amb l'escriptura, amb el retorn a la lectura. Feu un cop d'ull a: "APRENDRE A LLEGIR, UN PROCÉS SISTEMÀTIC (individual i diari)".**

I de matemàtiques?

Potser es pot pensar que es parla poc de matemàtiques, però a part de totes les propostes d'activitats que hi trobareu, hi ha una segona proposta molt lligada a la llengua oral, a la comprensió lectora i a les diferents activitats que fem cada dia i que tenen relació amb les matemàtiques. Aquí només s'hi fa un recordatori perquè hi ha tota una altra proposta específica per al Cicle Inicial: "UN POLSIM DE MATEMÀTIQUES", que pot ajudar la mainada a anar creant l'enllaç entre la llengua oral i les operacions aritmètiques, i la reflexió amb "Els problemes i la mainada".

POTENCIEM LA LLENGUA ORAL A INFANTIL I AL CICLE INICIAL

Temporització

Les propostes de «**Cada dia les estones de ...**» tenen com a objectiu prioritzar i facilitar el treball de llengua oral escolar. Són fàcils de fer-les encaixar amb tot el que ja es fa habitualment a l'aula però, caldria prioritzar-les, i fer-les cada dia, en blocs de curta durada.

Els alumnes ja fan tot un seguit d'activitats per desenvolupar la competència comunicativa i la millora de l'expressió oral a través d'activitats com són les rutines, les cançons, els contes, els rodolins, els jocs..., algunes queden incloses en la proposta que es fa, i la majoria s'haurien de continuar fent. Només n'haurien de quedar fora aquelles que no prioritzessin, directament, la llengua oral escolar.

Aquesta proposta té la pretensió d'esdevenir l'eix central de tota la tasca de llengua oral escolar d'Infantil i del Cicle Inicial. Igual que en la natura, cal fer la feina cada dia, perquè «una pluja fina i constant amara molt millor la terra que no pas un ruixat de tant en tant».

Si cada dia es fessin totes les activitats que es descriuen més avall, o quasi bé totes, i es fessin amb l'objectiu d'aconseguir que fossin els alumnes els qui parlessin, es

comuniuessin i interactuessin, segur que no es trigaria gaire temps a veure uns resultats molt positius.

Cal indicar que, encara que sigui recomanable fer-les totes, si una escola només es veu en cor de fer-ne una o dues, sempre serà molt millor que no pas esperar-se a poder-les organitzar totes. De mica en mica, i segons l'adaptació, podran anar ampliant el ventall de propostes.

Una de les dificultats més grans per acceptar i fer el que es proposa, malgrat la seva reconeguda eficiència i eficàcia, la trobareu en vosaltres mateixos, en la vostra formació i en l'ambient que us envolta. Procureu mirar-vos la proposta desapassionadament, sense apriorismes i sense un rebuig previ, perquè és segur que s'adapta molt bé a les necessitats i capacitats dels alumnes, i tots els mestres s'hi poden sentir còmodes.

Els centres que a Infantil, des de fa temps, segueixen una mateixa manera de fer, ja tenen clars, si volen, els principals entrebancs dels alumnes quan passen d'Infantil a Primària, i també quins resultats es treuen a les proves internes d'altres cicles i a les externes de CB de sisè. De fet, per a un alumne, l'escola és un procés continuat, i res no està deslligat de res, i per això cal que hi hagi coherència pedagògica als centres, perquè per a la mainada, les etapes i els cicles només son el resultat de fer-se més grans.

El que es proposa, encara que quan ho llegiu us pugui semblar forassenyat, és: **Que TOTS els alumnes, siguin quines siguin les llengües familiars, quan acabin la Primària, puguin entendre el que escoltin, comprendre el que llegeixin i expressar-se en català, oralment i per escrit, de forma socialment correcta.**

Si de retruc s'obtenen uns resultats molt més bons a les proves de CB i a d'altres d'internes, molt millor, però no és aquest l'objectiu, sinó que serien beneficis complementaris. De fet, els resultats de les proves de CB no son importants, però sí que són importants els processos i totes les capacitats que s'han de treballar i dominar per a obtenir-los.

És cert que els bons resultats en el domini de la llengua no seran immediats, però tampoc no haureu d'esperar gaire, uns pocs mesos, i quan cap a l'acabament de P5 o començaments de primer, tots els alumnes tinguin un bon domini oral de la llengua escolar i la majoria en un poc temps, hagi començat a llegir i a escriure amb una certa seguretat i, alhora, faci servir unes senzilles bases de reflexió (masculins, femenins, singulars, plurals, síl·laba tònica, vocal oberta o tancada), us adonareu dels bons fonaments que els heu ajudat a posar-hi.

És una utopia, potser sí, però com va dir un savi, «una utopia ho és mentre no hi ha algú que la vol portar a la pràctica i ho aconsegueix».

Les rutines socials

Hi ha tot un conjunt d'activitats que ja són ordinàries a tots els centres i que convindria que es continuessin fent, posant atenció però, que els infants ho verbalitzessin tot

dintre de frases, encara que siguin molt curtes; però hem de procurar que les frases estiguin ben estructurades, perquè a la pregunta: Vols patates?, no és el mateix contestar: Sí (una sola paraula) / Sí vull (un calc de l'espanyol) / Sí, en vull (resposta correcta). Si pot ser no admeteu mai respostes d'una sola paraula (Sí /no /puc / potser,...) i feu-los fer servir fórmules de cortesia i respecte, com són: gràcies/ si us plau/... La relació oral entre les persones crea un clima o un altre, així com el to de veu que es faci servir, procureu que sigui amable.

Cal continuar fent:

- *Les bates, els penjadors.*
- *Les entrades, les sortides i les cançons corresponents.*
- *A l'entrada i a la sortida saludar-se amb la mestra.*
- *Qui ha vingut, qui no hi és? Saludar-se.*
- *El temps. Els encarregats. Els aniversaris.*
- *Demandar permís per entrar i/o sortir.*
- *Les mans netes. L'esmorzar, el berenar. Què han portat?*
- *El que es fa servir s'ha de deixar ben net i desat.*
- *Cada dia un o dos alumnes poden dir el nom d'una peça de roba i/o part del cos: Jo porto .../Jo tinc un...*
- *Jocs i cançons de pati.*
- *... (segur que encara n'hi falta alguna).*

I a aquestes activitats caldria afegir-hi, de forma prioritzada i sistemàtica les de la proposta "Cada dia les estones de..." que hi ha tot seguit.

CADA DIA LES ESTONES DE ... (activitats per l'EI i el CI)

«Cada dia les estones de...» potencia la llengua oral escolar d'una manera fiable, pràctica, fàcil i, fins i tot, divertida i engrescadora per als alumnes. Comença a P3 i, en aquest cas, acabaria a segon de Primària, per això, no tot s'ha de fer sempre de la mateixa manera, sinó que hi ha algunes activitats que es van adaptant i d'altres que s'hi van afegint.

Per a donar-los una bona base de llengua oral cal plantejar-se activitats que hi ajudin i fer-les de forma sistemàtica, fer-les cada dia, encara que sigui poca estona. Si davant la impossibilitat de fer totes les propostes se n'hagués de fer una tria, segurament el conte, la cançó i el poema haurien de ser diaris i, a partir de P4, afegir-hi els 10 minuts de reflexió sobre la llengua (efecte mirall), la resta fer-les –si pogués ser- tres o quatre cops a la setmana.

Cal tenir en compte que és necessari continuar fent totes les rutines socials diàries que ja s'estan fent i que potencien directament la llengua oral escolar.

Cada dia una estona per: (activitats prioritzades i sistemàtiques)

- El conte.
- La cançó.

- La poesia.
- Deu minuts de detectius experts en la llengua (P4 – 2n)

Tres o quatre cops a la setmana: (activitats prioritzades)

- El trencaclosques.
- La motricitat fina: el racó artístic (pinzells, fang, plastilina ...)
- El joc simbòlic.
- El matemàtic.
- El científic.
- El joc participat (setmanal).
- ...

Evidentment la descripció de les activitats s'hauria d'adaptar a cada cicle. Ara se centrarà en Infantil, però les possibilitats d'aplicació no s'acaben al Cicle Inicial.

L'estona del conte

Llegir un conte en veu alta és obrir una finestra a un món fantàstic. El conte és una activitat engrescadora que permet treballar molts dels aspectes de la comunicació i del llenguatge.

La majoria dels contes agraden a la mainada. L'activitat es presenta pensant en aquest tipus de contes. Si un conte no agrada gaire, no cal repetir-lo, s'hauria de separar i tenir-ho en compte per a d'altres ocasions.

El conte que agrada s'hauria de llegir, de forma repetida, fins que se'l fessin seu. S'ha de llegir per tal de no canviar aspectes o estructures del text cada cop que s'explica. La mainada necessita la repetició i l'esperen; la fan servir per interioritzar el llenguatge i això els permet viure'l (ja saben què passarà, què dirà ...), i van interioritzant el vocabulari i les estructures.

Un cop ja se'l saben força es poden fer servir diferents tècniques, com per exemple:

- Convidar-los a repetir oralment alguna frase més d'una vegada, per tal d'ajudar-los a interioritzar les estructures.
- Introduir pauses o gestos en el relat del conte que els alumnes aniran interpretant i el podran/l'hauran de continuar.
- Iniciar frases del conte perquè els alumnes les continuïn.
- Convidar-los a imitar, repetir expressions, cantarelles, onomatopeies del conte.
- Memoritzar i utilitzar les fórmules d'inici i d'acabament.
- Tenir cura dels aspectes de comunicació no verbal per facilitar la comprensió: gest, entonació...
- Memoritzar dites i frases fetes.
- Si hi ha una cançó que acompanya el conte, cantar-la i, si és possible, ballar-la.
- Quan ja se'l saben, demanar a un parell d'alumnes, o a un grup, que expliquin el conte a la classe.

- No pas amb els més petits, però podem enregistrar el conte que el mestre ha llegit, després escoltar-lo atentament i anar fent aturades perquè els alumnes el continuïn.
- ...

Anotació complementària

Als adults ens avorreix la repetició i trobem que això de repetir un conte uns quants dies no és una bona idea. Pensem, egoïstament, en nosaltres i no pas amb els nens, no pensem com els nens, ni tenim les necessitats dels infants.

Hi ha detalls que, a vegades, s'obliden i que també són fonamentals: els contes que es llegeixin no haurien de ser gaire llargs, sobretot a P3, han de ser curts i amb un vocabulari no excessivament allunyat de les possibilitats de comprensió de la mainada, però fugint d'un vocabulari infantilitzat, que no sol ser una bona idea. Ja, de P4 en endavant, la llargada del conte, si no és excessiva, no sol ser cap dificultat, i el vocabulari tampoc.

Alumnes amb la motxilla personal de llengua escolar força buida

A vegades hi ha alumnes, o grups d'alumnes, amb un vocabulari escolar força reduït, escàs o nul. En aquests casos, abans de començar qualsevol activitat, i encara més amb els contes, se'ls ha de dotar d'un vocabulari mínim que hi faci referència i els permeti seguir-lo.

Segurament, abans de llegir-los el conte caldria explicar-los unes quantes vegades, com qui fa una presentació d'una obra de teatre, l'ambient del conte, els detalls físics dels personatges... i, per fer-ho, va molt bé fer servir suports audiovisuals o imatges fixes que permetin mostrar i/o descriure els personatges i les situacions, com poden ser dibuixos, fotografies i/o imatges en moviment dels animals, del lloc i de situacions que surten al conte, ...

Cal, també, anar ampliant el vocabulari i parlar de com són els personatges que hi surten, i dels noms de les diferents parts: cap, orelles, cua, potes, dents, morro, ulls, pel, casa, porta, llit, taula, matalàs, coixí, plat, cullera, ...

I també de particularitats: ràpid, lent, què menja, on habita, ...

El mateix amb els objectes que surtin al conte i, si és possible, mostrar-los i que els puguin tocar.

Descripció de l'espai físic: casa, camins, fonts, arbres, bosc, pluja, neu, muntanyes, planes, ...

Amb cada descripció se'n pot fer una curta frase, de resum, i la mainada repetir-la.

Les explicacions prèvies es poden anar repetint i ampliant a poc a poc i, de mica en mica, anar-los fent intervenir.

Entre tots fan frases orals que expliquen coses dels personatges, de parts del seu cos o de l'espai en el qual se situa el conte.

El personatge principal podria formar part d'un joc previ a la lectura, mentre s'està preparant, i així es facilitaria la consolidació del vocabulari.

Proposta de joc: A la pissarra s'hi posa una figura de cartó d'alguns dels personatges del conte, li falten algunes parts del cos, són en una capsa. Un alumne diu el nom d'una de les parts i un altre l'agafa i la situa al seu lloc (per enganxar-les, el velcro, va bé).

Quan ja en saben una mica es pot fer amb els ulls tapats i, un company o tots plegats, l'ajuden fent indicacions orals: amunt, avall, a poc a poc ... i a vegades, fins i tot, a la dreta, a l'esquerra.

Un cop han assolit un cert vocabulari referit al conte, es pot llegir de forma ordinària, així l'aniran interioritzant i fent-se'l seu.

Presentacions i explicacions diferents

Encara que els alumnes disposin de prou vocabulari i estructures i, normalment, els contes es llegeixin, no pas per això s'hauria d'entendre que «sempre» s'han de llegir.

De tant en tant pot ser convenient que es representin amb titelles o amb altres suports, o només s'expliquin. Sempre s'ha de ser conscient de quins són els objectius que es volen aconseguir perquè podria passar que, alguna manera de fer, aparentment, fos molt divertida o molt descansada, sí, però pràcticament no potenciés la llengua oral dels alumnes, aleshores mes val no fer-la servir.

Alguns detalls que es poden tenir en compte en la lectura dels contes, de les llegendes, ... (per quan ja són una mica més grans):

- Fer explicacions i situacions prèvies a la lectura.
- Facilitar les imatges al mateix temps que s'explica.
- Utilitzar recursos facilitadors: titelles, escenaris, objectes identificadors dels personatges...
- Presentació del conte: títol, personatges, lloc/context.
- Fer hipòtesis sobre les imatges.
- ...

Per tant, la lectura d'un conte a Infantil, o un conte, una llegenda o una història a P5 o al Cicle Inicial, hauria de ser una activitat diària.

L'estona de la cançó

Hauria de ser una cançó diferent de les que es fan servir quan es treballen els hàbits, les rutines o els aniversaris. Igual que el conte, durant uns quants dies s'hauria d'anar ampliant a poc a poc, ratlla a ratlla, fins que se la sabessin. No cal tenir pressa i, si cal recular, es recula i es torna a anar endavant. Sempre a poc a poc.

Amb la cançó, a més de gaudir del fet de cantar, també s'està desenvolupant la capacitat de memorització, d'articulació de sons, el sentit del ritme, la melodia i les rimes. Alguns d'aquests aspectes seran molt importants quan treballi l'expressió oral i l'escriptura.

En el moment de la presentació de la cançó, com també les primeres vegades que es demana la participació de la mainada, és necessari fer-ho en un espai que permeti seguir els moviments del mestre i que tothom el pugui veure. Va molt bé acompanyar-se de la gesticulació i la mímica senzilles, i fer servir referents visuals per facilitar la comprensió i el record de la cançó.

És important explicar què diu la cançó, de què va, quins personatges hi ha (si n'hi ha) o quins paisatges o emocions descriu, o sia, aquell conjunt de detalls que permetran, a la mainada, cantar-la entenent força bé el que diuen i, alhora, farà que la vocalitzin millor.

Un cop ja han après la cançó es pot aprofitar per cantar-la en el moment que els pares i les mares els vénen a buscar. Pot ser una bona manera de fer viure, a la família, allò que es fa a l'escola i una excel·lent situació per gaudir del plaer de cantar en grup.

Algunes maneres de fer que hi poden ajudar:

- Aprendre la cançó a partir de la repetició successiva de petits fragments.
- Quan ja se la saben, iniciar la cançó i esperar que els alumnes la continuïn tot deixant la frase inacabada.
- Dividir la classe en dos grups: un fa els gestos i moviments i l'altre la canta.
- Utilitzar recursos visuals. A partir d'imatges o referents, cantar només un tros de la cançó, o no començar-la pel principi.
- ...

S'ha de tenir en compte que no es tracta d'una coral, sinó que és una activitat de potenciació de la llengua oral a través d'una vocalització adequada i de l'ús de paraules o expressions que no solen ser usuals.

L'estona de la poesia

Al començament des de rodolins fins a poemes curts, i cap a P5 i al Cicle Inicial poden ser una mica més llargs, però no en excés. És una estona diària que es pot ampliar d'acord amb les necessitats de la mainada (quan ja se'l saben el volen dir en públic i, per tant, a vegades caldrà establir torns). El seu tractament segueix les mateixes pautes dels contes i de les cançons. Els poemes són un magnífic entrenament per a la memòria, el vocabulari, el ritme i la rima, i la seva posada en escena els ajuda a anar dominant el volum, la direccionalitat i l'entonació, a part de ser un bon estímul per la seva autoestima.

Igual que amb les cançons, cal situar el text del poema, el lloc, les emocions i els personatges; va bé que en tinguin una idea general, encara que no cal que sigui molt detallada, per això s'ha de procurar no entossudir-se en la comprensió de detall del vocabulari, ni en els ritmes perfectes. Tot arribarà.

A vegades els poemes tenen estructures i paraules no gaire usuals, no cal canviar-les per fer-les més entenedores. Quan siguin més grans ja les entendran, ara, mentre entenguin el sentit general del poema ja n'hi ha prou, i aprofitar la vocalització, el ritme i la rima que tenen una certa musicalitat, un so especial.

Cada poema és diferent i expressa sentiments diferents, a través de les paraules i del seu so especial, és una font d'expressió totalment única dintre l'oralitat i l'escriptura.

Cada setmana o cada quinze dies es pot anar canviant el poema, l'endevinalla o el rodolí. El canvi es faria quan la majoria dels alumnes se l'haguessin après. De tant en tant convé fer-ne algun de molt fàcil perquè tothom se'l pugui aprendre de cap a peus i dir-lo en públic.

Hi ha poemes que són perfectament cantables i es poden combinar totes dues activitats. Per als alumnes que ja en saben una mica de llegir, sempre que sigui possible, va molt bé que el poema (hauria d'estar escrit a la pissarra) sigui la lletra de la cançó que estan aprenent. En un cas es canta i en l'altre es recita, però el text és el mateix.

Potser a algú li pot estranyar que s'afirmi que no cal la comprensió de tot el que hi posa als poemes, doncs no us estranyi, penseu, per exemple, si sabeu el significat de "muntanyes regalades", o "per les valls i per les comes", i no és pas que no els hàgiu sentit poques vegades, veritat? I això que no tenen res d'abstracte.

Els 10 o 15 minuts de detectius experts en la llengua

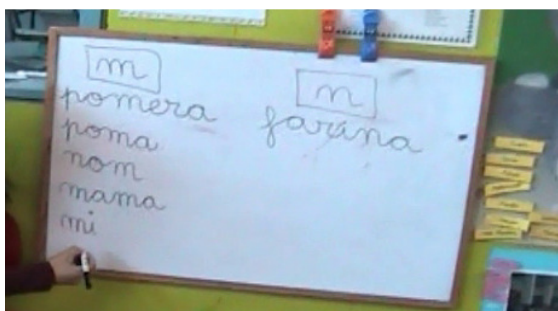
Aquesta NO és una activitat pensada per ser feta a P3, perquè l'objectiu de P3 és tot un altre: l'acolliment i la immersió absoluta i única en l'oralitat escolar, que hauria de comportar que TOTS els alumnes comencessin a omplir la seva motxilla personal de llengua oral escolar, i és a través d'aquesta motxilla que serà possible començar, a P4, aquesta activitat i allargar-la (amb adaptacions) fins a l'acabament del Cicle Inicial, per després, transformar-la i portar-la, diàriament, fins a sisè.

En aquesta activitat, diària i d'uns deu minuts de durada, o quinze com a màxim, els alumnes fan de detectius. Han de descobrir, trobar, paraules que tinguin el so que el mestre ha fet (magnificant-lo), després els l'ha mostrat codificat (escrit) en un foli, l'ha emmarcat i l'ha penjat, o escrit a la pissarra, perquè tothom el pugui veure. Tot seguit, els alumnes que volen aportar alguna paraula que els sembla que conté el so, van demanant la paraula i, amb ordre, la diuen, després d'haver-ne dit una, la mestra l'escriu a la pissarra, en columna, i així va fent amb la resta d'aportacions.

És una manera de lligar en una sola activitat el so, la grafia, el significat, l'escriptura i la lectura, però tot en petits dosis i sense cap necessitat de fer escriure o llegir la mainada, ells, com qui diu sense ni proposar-s'ho, mentalment, ho van escrivint i ho van llegint (sobretot la paraula que ells hi han aportat), és el resultat de posar en funcionament les neurones mirall, les que habitualment fem servir per aprendre, de forma inconscient, els procediments.

És curiós com funciona el nostre cervell, perquè pel sol fet que vegi un pas de ball o algú que dibuixa una lletra posa en acció els mateixos enllaços neuronals que fa servir qui ho està fent. Encara que el cos no es mogui, el cervell ho està fent, repetint, dibuixant. Estem fent servir la memòria implícita, la dels procediments, a través de l'efecte mirall.

Aprofitant aquesta capacitat del nostre cervell és quan es pot començar a treballar l'enllaç entre la llengua oral (és un exercici que els ajuda a anar adquirint consciència fonològica), l'escriptura i la lectura, i fer-ho sense haver de fer escriure als infants.

Resum: L'activitat no pot ser més senzilla de fer: **El mestre diu i escriu una lletra i l'emmarca** (només la lletra, no l'exemple si és que n'hi ha). Si és una lletra que es pot fer sense l'ajuda de vocals en fa el so, com seria amb la «s», la «f», la «x», «la erra vibrant ...» o, si li cal l'ajuda d'una vocal, en posa un exemple el més curt possible, com seria en els cas de la /m/ *mà*, la /n/ *na*, ... procurant remarcar el so que vol que cerquin.

Tot seguit se'ls **demana que cerquin paraules que tinguin el so que el mestre ha emmarcat, i remarcat unes quantes vegades**. Els alumnes, d'un amb un, van dient paraules i el mestre les va escrivint a la pissarra amb lletra lligada, ben feta, a poc a poc i una paraula sota l'altra (així cada infant identifica la seva i s'hi fixa molt més).

Cada vegada que el mestre acaba d'escriure una paraula la repeteix, en veu alta, remarcant el so que treballen. Mai s'ha de demanar a la mainada que l'escriguin, ni cal demanar-los que la llegeixin, inconscientment ja fan les dues coses. Una manera d'evitar temptacions escriptorils, per part de tothom, és que la mainada s'assegui a terra, en grup, sense llibretes, ni llapissos, ni res que els pugui destorbar del que se'ls demana.

Potser algú es preguntarà perquè amb lletra lligada i no pas amb lletra majúscula o lletra d'impremta? La resposta la tenen en la mateixa aportació que ha fet l'alumne. Quan l'alumne ha dit la seva paraula ha fet interrupcions entre cadascun dels sons que formaven la paraula, o ha dit la paraula tota seguida, com una unitat?

És evident que la representació gràfica que s'acosti més a la verbal és la més adequada, sobretot tenint en compte que ells no l'han d'escriure i, per tant, és absurd començar a posar inconvenients dependents de la "teòrica" dificultat de la grafia.

Quan ja en saben força se'ls pot demanar el mateix so en una posició concreta. O bé es presenten i s'emmarquen dos sons (P5-primer), i els alumnes poden cercar paraules que en continguin un dels dos o tots dos, o paraules que rimin. El mestre continua escrivint cada paraula amb lletra lligada, una sota l'altra i a poc a poc, i les llegeix quan les acaba d'escriure.

Aquests 10 o 15 minuts diaris posen els fonaments per dominar una bona part de les possibles dificultats gràfiques del domini del traç i de les ortogràfiques i, més endavant, sintàctiques. Ja a P5 se'ls pot començar a preguntar si la paraula proposada és masculina o femenina i per què (és l'article el que ho determina), o si és singular o plural (també és l'article).

Cercar paraules amb un so amb uns sons determinats és una activitat que s'hauria de fer des de P4 fins a segon. Cal saber trobar la lògica de la llengua i així disposar d'eines per a poder pensar i, si és possible, automatitzar-ho perquè l'actuació sigui eficient. És el que passa amb les paraules femenines, perquè nou de cada deu paraules femenines acaben igual que l'article, amb algunes cridaneres teòriques excepcions, com "mare", o les semblances i les diferències de les pertanyents a la mateixa família, ...

Continuant amb el treball oral també s'hi pot afegir el destriament de les paraules en síl·labes, procurant que remarquin la vocal tònica i, més endavant, les separin en lletres. S'hauria de procurar fer cada dia, amb un parell de paraules, des de mitjans de P5 fins a 6è.

Al Cicle Inicial, cap a segon, s'hi pot anar afegint el treball amb frases (aportades per la mainada) i els canvis interns que comporta qualsevol variació senzilla, com pot ser canviar el subjecte, del singular al plural, o el temps del verb, ...

L'estona dels trencaclosques

En totes les activitats que s'han descrit fins ara la participació de l'adult va traçant els límits o hi aporta elements fonamentals, sense els quals, pràcticament, no es podria portar a terme l'activitat.

Amb els trencaclosques no és així. Normalment és l'alumne qui el tria i qui el fa, la qual cosa no hauria de ser cap obstacle perquè el mestre l'orientés. Un cop fet el trencaclosques només cal que el mestre li demani què hi ha: animals, noms de coses, colors, com l'ha fet, si li agrada... Per fer les explicacions l'alumne haurà de fer servir el vocabulari i les estructures que sap. Per al mestre és un bon moment per ajudar-lo a ampliar el vocabulari i anar dominant les estructures, per això, si cal, de tant en tant, se li ha de dir l'expressió correcta i demanar-li que la torni a dir.

És una activitat en la qual l'adult fa el paper de receptor d'unes impressions i d'uns coneixements que fan referència a una cosa que ha construït l'alumne i, per tant, que és molt més seva que no pas qualsevol làmina o mural que se li pugui mostrar.

Tampoc no s'hauria d'oblidar que, més endavant, per llegir i escriure, li caldrà disposar d'una certa capacitat d'atenció en la discriminació/selecció de les formes, i els trencaclosques demanen, als alumnes, que facin aquestes seleccions, hi posin atenció i, alhora, els van situant a poc a poc en el control d'un marc geomètric i de l'espai.

Cap a mitjans de P5, els trencaclosques i les pissarres especials que permeten formar paraules o frases, unint lletres o síl·labes, també poden ajudar-los a identificar els sons i a relacionar-los amb les grafies corresponents. Els poden ajudar a confegir paraules sense haver d'agafar el paper i el llapis.

De totes maneres no us estranyi que, de forma espontània, hi hagi alguns alumnes que comencin a llegir i a escriure pel seu compte, fantàstic, aquest era l'objectiu. La resta ja s'hi aniran afegint al llarg de primer.

L'estona de la motricitat fina: l'espai artístic

Per treballar la psicomotricitat hi ha una multitud de possibilitats. La majoria se separen de l'expressió artística i, precisament, l'expressió artística és una de les eines fàcils d'implementar i que permet que els alumnes facin un treball molt complet de motricitat fina.

Quan les aules disposen d'un espai d'expressió artística on les eines essencials són els pinzells, els pots amb els colors i l'aigua, i l'activitat es fa un parell o tres de cops a la setmana, si cal poden ser grups petits, de mica en mica la mainada va assolint un bon domini del traç que més endavant els serà indispensable per a l'escriptura, i ho assolixen sense haver de fer cap mena d'exercici repetitiu sobre fitxes o copiant, absurdament, de la pissarra traç a traç.

N'hi ha prou amb un tros de paret, amb suro recobert amb plàstic i, sobre el plàstic, s'hi van enganxant els folis o el paper que els alumnes faran servir. Els alumnes amb pinzells, aquarel·les o pintures de dits hi pinten al seu gust. Com en els contes, abans, s'ha fet una preparació, en aquest cas d'hàbits:

- Netejar el pinzell abans d'agafar un altre color perquè sinó els colors es barregen als pots.
- Com fer-ho per barrejar colors.
- Cal que quan acabin ho deixin tot net i endreçat, per tant, sempre s'ha de preveure un temps per aquesta feina d'hàbits.
- ...

La intervenció del mestre és la d'interessar-se pel que fan, si els agrada el resultat, quins colors han fet servir, què volien fer, què han acabat fent, com s'ho han passat...? Si cal, ajudar-los a cercar colors nous. Sempre s'ha de procurar que tots els diàlegs siguin frases ben estructurades (si cal que les repeteixin) i mai paraules soles.

Evidentment, no cal que el mestre els faci cap mena de dibuix de model perquè, aleshores, posaran tota l'atenció en la reproducció del model i no pas en allò que volien fer. El racó artístic, igual que l'estona del joc, és una manera lúdica de treballar el moviment i el domini del traç i del cos però, alhora, permet treballar, de forma sistemàtica, certs continguts del llenguatge verbal i els relaciona íntimament amb la creativitat i el domini dels colors i les formes, dintre d'un marc de respecte i d'hàbits.

En el cas que s'hagués parlat d'un pintor, escultor, arquitecte o corrent artístic, en aquest racó seria un dels llocs on els alumnes podrien fer aproximacions i interpretacions personals sobre els colors i les formes que feia servir l'artista o el corrent treballat.

Més possibilitats per aquest espai

S'ha centrat el domini del cos en un «espai», però no pas per això s'ha de deixar de considerar que no es puguin fer altres coses que hi tenen relació:

- Fer pans i pastissos.
- Gerres i recipients amb fang, plastilina...
- Lletres i castells a la sorra.
- Cordar-se les sabates, fer trenes, fer passar una anella per un fil metàl·lic o enfilars boles i botons.
- Retallar, enganxar.
- ...

En tots els casos cal que no oblidar-se de demanar-los que ens expliquin què volien fer, què han fet servir, com ho han fet, quin és el resultat, què ha passat, quins colors... i procurant sempre que totes les respostes, encara que siguin curtes, siguin frases ben estructurades. Si cal, el mestre els ho ha de tornar a dir i demanar-los que ho repeteixin.

No us oblideu mai de reservar un temps perquè tot quedi ben net i endreçat.

Quan cal una ajuda diferent

En casos molt concrets, i en situacions molt puntuals i excepcionals, i de forma complementària, pot ser necessari que, algun alumne, treballi alguna de les fitxes de la «Guia de preescriptura» que hi ha a la plana web. Estan pensades per treballar determinats aspectes molt específics de la motricitat fina, i permet que el mestre triï els exercicis més adequats, respectant els ritmes i les capacitats dels alumnes.

L'estona del joc simbòlic, una eina amb moltes possibilitats

Sense guiar en excés, per tal de no frenar la iniciativa, l'espontaneïtat i la creativitat dels alumnes, en el joc simbòlic el mestre hi hauria de participar fent modelatge. D'altra banda la diversitat d'alumnes permet que, companys amb més competències comunicatives, serveixin de model a d'altres alumnes.

El joc simbòlic és interessant, entre d'altres possibilitats, perquè ofereix un marc per establir la relació entre el pensament, l'acció i el llenguatge. Planificar l'acció, dur-la a terme i verbalitzar-la. Els alumnes, a través del joc simbòlic, poden expressar-se, comunicar-se i intercanviar vivències, experiències i desenvolupar els seus propis processos globals d'aprenentatge.

El joc simbòlic permet treballar una gran quantitat d'aspectes comunicatius i lingüístics (depenent de la motxilla personal de llengua oral), potenciant l'aprenentatge de la forma, i l'ús del llenguatge en les diverses situacions de joc:

- Vocabulari variable depenent del tipus de situació comunicativa: cuineta, botiga, infermeria, supermercat...
- Vocabulari específic, significat i estructures: fruites, begudes...
- Vocabulari referit a accions que s'hi duguin a terme: embolicar, pesar...

- Fórmules socials, salutacions, agraïments i comiats: bon dia, bona tarda, gràcies, fins aviat ...
- Estructures interrogatives: què vol?, què val?, que té ...?
- Estructures lingüístiques diferents: voldria ..., doní'm ..., vull ..., bon dia ..., passi-ho bé...
- Ús dels verbs, adverbis i connectors. En un joc de cotxes: corre molt, avança ràpidament i guanya! ...
- Intercanvis verbals que promouen el diàleg, el discurs, l'aprenentatge d'estratègies de gestió de la conversa, esperar el torn i les regles de participació.
- Representació dels diferents papers que es donen en les situacions de joc simbòlic: venedor, comprador, metge, malalt, cambrer, client, mare, fill...
- Verbalitzar, negociar i intercanviar els papers.
- Desenvolupament seqüencial de l'acció. En un joc amb ninos: primer es prepara el nino, se'l vesteix, se li dona l'esmorzar, se li prepara la motxilla, se l'acompanya a l'escola, ...
- ...

L'objectiu

L'objectiu del joc simbòlic és representar situacions reals i molt viscudes, la botiga, la caseta, el restaurant, el metge, la perruqueria, anar en cotxe ... La mainada representa la seva manera d'entendre les accions de la vida quotidiana, el món dels adults, les vivències, les relacions, els valors, ...

Permet que l'alumne jugui tot imitant, imaginant i creant situacions. El context és molt clar perquè se simulen situacions reals i s'augmenten les competències comunicatives dels alumnes sempre que el mestre faci modelatge.

Donar significat al llenguatge

Des de ben petits és molt important donar significat al llenguatge. La mainada, quan juga, s'expressa tal com és, adquireixen determinades habilitats personals, desenvolupen la seva capacitat de relació amb els altres i donen sentit a allò que aprenen del seu entorn. El joc els produeix plaer i satisfacció, i la seva finalitat, aparentment, rau en ell mateix, però també és la manera que tenen els infants de posar a prova la seva capacitat d'expressió oral i anar-la dominant.

L'adult juga amb l'alumne

Sempre que es pugui, cal que el mestre motivi, iniciï i jugui amb els alumnes tot oferint-los un bon model i ajudant-los a millorar el llenguatge oral, però evitant ser una peça sense la qual no sàpiguen jugar.

El racó matemàtico-científic

Aquest apartat hauria de tenir dues parts, concretament la més general, la que ja se sol fer a la majoria dels centres i que és el que es recull aquí, i després una segona part, molt lligada a la llengua oral i que aquí només s'hi fa un recordatori perquè hi ha tota una altra proposta específica per al CI: "UN POLSIM DE MATEMÀTIQUES", i "ELS PROBLEMES I LA MAINADA".

De moment, s'han posat juntes, les beceroles matemàtiques i les científiques perquè tenen punts de semblança en els seus inicis.

L'entorn i la vida de cada dia, estan plens de qüestions científiques i matemàtiques. Encara que algunes de les possibilitats que es proposen podrien ser a la part artística o a la del joc simbòlic.

- La gradació de colors força contrastats, de més fort a més fluix o al revés, és una bona manera de començar a fer sèries creixents o decreixents.
- El mateix es pot fer amb un objecte que, tenint la mateixa forma, sigui de mides diferents o que càpiguen l'un dintre l'altre, com les matrioixques russes.
- O amb elements que es puguin enllaçar i vagin repetint un parell de colors.
- El més alt i el més baix, qui té més cabell i qui en té menys, qui calça el peu més petit o el més gran, qui té la mà més petita o la més gran, o ordenar, el que sigui, de forma creixent o decreixent, ...
- Quina bombeta fa més llum, quin tros de cordill és el més llarg o el més curt, ...
- Els diferents gustos de les coses (dolç, salat) també es poden comparar de forma aproximada i transformar-ho en un escalat de valors.
- Què passa quan es barregen dos colors i d'un n'hi ha poc i de l'altre molt, i al revés, o igual, ...
- Mesurar amb líquids, o combinar líquids, de diferents colors i explicar-ne el resultat, ...
- Va bé disposar d'un lloc on es pugui anar senyalant cada mes, de forma precisa, l'alçada de cadascun dels alumnes.
- Quan ja comencen a tenir una certa idea de nombre, es poden fer servir els pams, les passes, els peus, els centímetres per mesurar algunes llargades, distàncies, ...
- A la botiga, fer servir cèntims, per pagar i/o tornar el canvi.
- Unes balances de dos plats poden servir per anar provant què s'ha de posar en un plat i a l'altre perquè quedin equilibrats i, en alguns casos, intentar explicar perquè no queden equilibrats.
- Pesar el que es compra a la botigueta.
- Poden treballar amb peces de construcció, sense límit o amb un nombre determinat de peces i intentar cobrir la màxima distància o la mínima, o en construcció procurar arribar el més alt possible però sense que caiguin, o fer un tancat, o una casa, o una figura, ...
- Amb un Mecano de fusta o de plàstic, reproduir o crear nous ginys.
- ...

En totes les situacions cal preveure i trobar el moment perquè la mainada pugui explicar què està fent o què ha fet, és molt important que ho puguin compartir.

Els infants, des de molt petits, tenen noció de quantitat, on n'hi ha més i on n'hi menys (sempre que en tots dos llocs hi hagi el mateix tipus d'objecte), però cal no confondre aquesta discriminació amb la noció de nombre. La quantitat és real, el nombre és una codificació. L'abstracció és un procés de relació posterior.

A molts llibres es poden trobar molts més exemples d'activitats relacionades amb la matemàtica o amb les ciències en general, però s'ha de ser molt curós i procurar no fer servir un llenguatge que estigui molt allunyat del que dominen els alumnes. Les expressions de les possibles preguntes o propostes, s'ha de procurar que siguin una continuació, o semblantment, de moltes d'altres que ja fa temps que es fan servir oralment.

Amb les presses de cada dia hi ha la possibilitat de confondre el que és saber ajuntar dos pilons d'objectes, per exemple, i pensar que la mainada ho ha de relacionar amb el concepte, que és la suma. Doncs no, i per a poder fer aquesta correlació, com és ajuntar amb sumar, cal que hi hagi, primer, una bona motxilla de llengua oral que l'hagi acostumat a dir (o com a mínim a entendre), de diferents maneres, una mateixa activitat, com: ajuntar, afegir, fer-ne un sol piló, ...

L'estona del joc (complement setmanal)

En aquesta estona el mestre ensenya i participa en un joc. En alguns casos pot estar relacionat directament amb l'estona de psicomotricitat i superposar-s'hi i, en molts d'altres, serà només pel plaer de jugar.

Només cal recordar que el joc:, per la seva estructura i proximitat permet treballar certs continguts de llenguatge verbal, exercitant-los de manera lúdica.

- És una forma de treballar el control motriu del cos.
- Desenvolupa la capacitat de relació social entre iguals.
- És una situació comunicativa real. Mentre la mainada juga, necessita buscar les estructures lingüístiques que els serveixin per a poder explicar el joc, fer preguntes per comprendre'l millor i comunicar-se entre els jugadors.
- El més important no és quin mestre participa en el joc, sinó que es jugui.
- ...

Una proposta més global, per a tot Infantil, podria ser que s'acordés que, un dia a la setmana, durant una estoneta de 10 a 15 minuts, al pati es farà un joc concret. Cada tutor explicaria el joc als seus alumnes abans de portar-lo a terme al pati.

La finalitat d'aquests jocs és que els infants aprenguin estructures lingüístiques i interactuïn amb altres alumnes i amb els mestres d'altres grups. La relació ajuda a potenciar l'expressió.

Reflexions finals

Des del primer moment s'ha tingut en compte que per part dels mestres, al parvulari, hi ha un nivell molt alt d'adaptació a les necessitats dels alumnes, encara que aquesta capacitat d'adaptació no sempre hagi tingut d'objectiu principal i bàsic la llengua oral escolar. Ara sabem que si els alumnes no disposen d'una motxilla molt rica i plena de llengua oral escolar tindran moltes dificultats per a poder aprendre a llegir comprensivament, per a escriure de forma socialment correcta i tenir la possibilitat de seguir, amb facilitat, l'escolarització.

L'escolarització, començant a Infantil, és l'etapa on es fonamentaran les estructures de la llengua oral escolar i sobre les quals es bastiran bona part dels aprenentatges posteriors i el raonament, per això es dona tanta importància a aquesta eina tan potent i a tot el seu entorn.

La balança de les prioritats al parvulari s'ha anat decantant, aquest últims vint anys, cap a l'aprenentatge de la lectura i de l'escriptura, quan la iniciació sistemàtica d'aquests dos aprenentatges estaria molt més ben situat cap a finals de P5 o, encara millor, al Cicle Inicial.

Moltes de les explicacions que es donen per justificar que no es doni un tractament prioritari a la llengua oral escolar es basen en la necessitat de començar a escriure aviat. No hi ha temps per a tot. De fet, es confon la capacitat dels alumnes per identificar i relacionar sons concrets i les seves grafies, amb la capacitat d'escriure'ls i de llegir.

En general, la mielinització neuronal i les consegüents capacitats i habilitats que requereixen la lectura i l'escriptura no s'adquireixen de forma natural fins el ventall d'edat que va de l'entorn dels sis als set-vuit anys. És al voltant d'aquesta edat que la part del cervell que ha de donar suport a aquesta activitat es desenvolupa de forma general i és, per tant, al volts d'aquesta edat que s'hauria de començar el treball sistemàtic de la lectoescriptura.

Fer-los escriure, encara que sigui poc, quan encara no disposen de les capacitats indispensables, ni les físiques, per a fer-ho amb una certa eficiència, només dona un cert resultat amb els alumnes molt capacitats i/o amb els que tenen darrera seu un bon suport familiar, amb la resta –la gran majoria- es transforma en un entrebanc, en desil·lusió cap a l'escriptura i la lectura, i en l'adquisició d'hàbits ineficients i, fins i tot, negatius.

El temps per a posar uns fermes fonaments bàsics de llengua oral escolar, inclou tota l'etapa d'Infantil i el Cicle inicial. Un cop posats els fonaments, cal que s'aprofitin adequadament la resta d'anys de Primària per ajudar-los a aixecar-hi uns bons i fermes pilars que vagin definint l'estructura. S'ha d'aprofitar tot el temps que la mainada passa a l'escola per ajudar-los a ampliar i a dotar-se d'una rica llengua oral escolar que és la clau fonamental que els ha de permetre amarar-se profundament de tot el que els ofereix l'escolarització, sinó, s'estarà malgastant un temps imprescindible i, per a la majoria, segurament irrecuperable.

Als infants els cal una bona base de llengua oral escolar per a tenir la possibilitat d'aprofitar, al màxim, l'escolarització. «La natura té el seu ritme i, per molt que s'hi esforcin els adults, no la faran pas anar més de pressa. Com a màxim es poden fer imitacions i crear situacions d'hivernacle».

Cloenda

És convenient reflexionar sobre la intervenció docent i de com, aquesta, pot ajudar més o menys en la millora de la llengua oral escolar dels alumnes. S'hauria de tenir en

compte si la manera de fer és interactiva i si les activitats que s'organitzen tenen com a finalitat potenciar que els alumnes parlin i els mestres els acompanyin fent modelatge.

No es tracta de pensar exercicis, materials o activitats diferents, noves o que pretenguin ser innovadores, sinó de prioritzar de forma sistemàtica aspectes interactius i d'intercanvis de comunicació aprofitant tot allò que el mestre ja sap fer i, aplicar-ho de forma conscient en totes les ocasions per estimular i orientar els intercanvis verbals entre mestre-alumne i entre els alumnes.

Si es vol que la mainada construeixi un edifici ferm i assoleixi els objectius principals de l'escolarització primària, s'hauria de procurar ajustar les activitats que es proposin a les seves capacitats, fins i tot a les físiques, i centrar-se en aquelles que són fonamentals, bàsiques i indispensables, com és la llengua oral escolar, perquè encara que no es vegi és el forjat que dona resistència al nostre edifici personal de comunicació i de comprensió.

Felip Ponsatí

Catalunya, estiu de 2020